

АШИБАН ІМАН

студент, підготовче відділення,

ф-т підготовки іноземних громадян, ХНАДУ.

*Науковий керівник – **Опришко Н.О.**, к.ф.н, доц., кафедра філології та лінгводидактики, ф-т підготовки іноземних громадян, ХНАДУ.*

СТРУКТУРА, ІСТОРІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЧОЛОВІЧОГО ІМЕНУВАННЯ В АРАБСЬКІЙ АНТРОПОНІМІЇ

Антропоніміка – це галузь ономастики, що вивчає власні назви людей (антропоніми). До антропонімів належать особові імена, патроніми (імена по батькові), прізвища та утворені від них назви, прізвиська, найменування міфологічних, фольклорних і літературних персонажів. Явище антропонімії можна розглядати в контексті різних дисциплін, у діахронічному чи синхронічному порівнянні, але цікавим, на нашу думку, є вивчення антропонімів конкретної мови, особливостей їхньої структури та вжитку, а також певні історичні передумови виникнення тих чи інших антропонімів у конкретно взятій культурі. Зокрема, у нашому дослідженні йдеться про іменування чоловіків в арабській антропонімії, адже в цілому воно відмінне від української чи російської традиції називання. Крім того, арабська система номінації вважається однією із найважчих у світі, залишаючись майже незмінною із часів Середньовіччя, а отже вартує на увагу науковців із різних країн.

Арабське чоловіче ім'я складається з особистого імені (воно може бути не одне), з патроніму – іменування по батькові або дідові, атрибутивної конструкції «батько когось або чогось», почесного прізвиська, титулу, як додаткового ознаки, приналежності до тієї чи іншої релігійної школи, місця народження, професії. Як бачимо, арабські імена і їхнє значення свідчать про родовід чоловіка, його соціальне становище, вірування та відмітні ознаки особистості. Наприклад, повне арабське ім'я Авіценни – Абу Алі Хусейн ібн Абдаллах ібн Сіна, при тім, що його особисте ім'я Хусейн.

Арабські імена мають давню історію походження. Багато з них походять із групи семітських мов. Є імена, в яких простежується греко-латинський (Сукрат, Іфлатун, Іклідіс), іранський (Фархад, Хусруф) і турецький (Арслан, Туман, Урхан) вплив. Імена класичної арабської мови перетинаються, доповнюють один одного. Часто одне і те ж ім'я може мати зв'язок із кількома мовами. Більшість батьків дають своїм дітям арабські імена з релігійним значенням. Така група чоловічих імен в основному починається зі слова «абд» (раб) – Абдаллах (раб Аллаха), Абдуррахман (раб Милостивого), Абделькадір (раб Всемогутнього). Популярністю користуються імена, згадані в Корані,

наприклад, Алі, Ісмаїл, Мухаммад. Велике поширення мають «звичайні», місцеві племінні імена. Вони відображають різні явища природи, виділяють певні людські якості, підкреслюють красу та традиційні чесноти: Джаміль (гарний), Сабір (терплячий) тощо, оскільки в мусульман є традиція: чоловіче ім'я має характеризувати свого господаря.

Поруч із традиційними старовинними антропонімами сьогодні все більшої популярності набувають сучасні імена арабського походження. Серед таких, наприклад, імена Асад (сонячний, світлий), Бакир (той, хто тягнеться до знань), Ахмед (той, хто заслуговує вищої міри похвали), Джаміль (найкрасивіший), Карім (людина з великою душею), Рафік (побратим, хороший товариш), Саддам (конкурентоспроможний) та інші.

Сучасними арабами повна система імен використовується рідко. А жіночі арабські імена взагалі мають більш просту побудову. Проте навіть попри ці факти, дослідження особливостей називання людей в арабському світі є цікавим та інформативним екскурсом у традиційну арабську культуру.

Література:

1. Алиев А. Г. Лингвистические и экстралингвистические факторы в антропонимии (на материале тюркских языков): автореф. дисс. на соискание научн. степени д-ра филол. наук / А. Г. Алиев. – Алма-Ата, 1989. – 30 с.
2. Железняк І. М. Антропонім // Українська мова : енциклопедія. – К.: Українська енциклопедія, 2000. – С. 29-30
3. Суперанская А.В. Теория и методика ономастических исследований / А. В. Суперанская, В. Э. Сталтмане, Н. В. Подольская, А. Х. Султанов. – М.: ЭКСМО, 2007. – 328 с.

СТРУКТУРА, ІСТОРІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЧОЛОВІЧОГО ІМЕНУВАННЯ В АРАБСЬКІЙ АНТРОПОНІМІЇ

У дослідженні розглядаються особливості іменування чоловіків у системі арабської антропоніміки. Зокрема йдеться про структуру, історичні передумови, значення та походження основних арабських чоловічих імен. З'ясовано, що традиційні чоловічі імена в арабському світі складаються із ряду обов'язкових компонентів, які не лише називають особу, а й вказують на її родову, релігійну, культурну, географічну приналежність і/або особистісні риси. Окрему увагу у статті присвячено значенню найбільш поширених в арабській мові чоловічих імен як релігійного, так і світського походження.

Ключові слова: антропонімія; ономастика; чоловіче іменування.

THE STRUCTURE, HISTORY AND PECULIARITIES OF HUMAN NAMING IN ARABIC ANTHROPOLOGY

The study examines the peculiarities of naming men in the system of Arab anthroponomy. These include the structure, historical background, meanings, and origins of major Arab male names. It has been found that traditional masculine names in the Arab world consist of a number of mandatory components that not only identify a person but also indicate his or her ancestry, religion, cultural, geographical identity and / or personality traits. Particular attention in the article is devoted to the meaning of the most common masculine names of both religious and secular origin in the Arabic language.

Keywords: *anthroponomy; onomastic; man naming.*